

Yazar/Author
Murat ÖZAYDIN*

Makale Adı/Article Name

Diyarbakır Ziya Gökalp Yazma Eserler Kütüphanesi'nde Yer Alan Aktepe Kitaplığına Ait Yazma Eserler

Manuscripts Belonging to Aktepe Library in Diyarbakır Ziya Gökalp Manuscripts Library

ÖZ

El yazması eserler, maddî ve manevî açıdan paha biçilmez eserler olma özelliğine sahiptirler. Bu kıymetli eserler, geçmişimizin düşünce, kültür ve bilgi birikiminin sonraki nesillere aktarılmasında en etkili rolü üstlenmişlerdir. Bu kültürel miras ve birikim, orijinal düşüncelerin oluşmasında ve yeni hedeflerin belirlenmesinde, ciddi bir misyon üstlenmişlerdir. Bu çerçeveden bakıldığında el yazması eserlerin tahkiklerinin gerçekleştirilerek okuyucuların ve meraklılarının istifadesine sunulması hususunda birçok değerli şahsiyet, gerek kaleme aldıkları eserlerle, gerek çevrelerinden toplayarak temin ettikleri eserlerle bu işe öncülük etmiş, büyük katkılar sunmuşlar, deyim yerindeyse ömürlerini bu işe vakfetmişlerdir. Aktepe hazretleri de öğrenim hayatı boyunca, babasından ve atalarından devralmış olduğu büyük kütüphanesini; İslami bilimlerden; Hadis, Fıkıh, Tefsir, Siyer, Arapça, Tasavvuf ve Kelam ile, pozitif bilimlerden; Mantık, Astronomi, Matematik ve Tarih ile, bâtın biliminden olan Tasavvuf felsefesi üzerine oluşan eserlerle zenginleştirmiş ve sayıları binlerle ifade edilen büyük bir kütüphaneyi sonraki nesillere miras bırakmıştır. Diyarbakır Ziya Gökalp yazma eserler kütüphanesinde, Aktepe'nin şahsi kütüphanesinde yer alan yazma eserler için özel bir bölüm oluşturulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Diyarbakır, Ziya Gökalp, Yazma Eser, Aktepe, Kütüphane

ABSTRACT

Manuscripts have the feature of being invaluable material and spiritual works. These precious Works have undertaken the most effective role in transferring the thought, culture and knowledge of our past to the next generations. From this perspective, many valuable personalities pioneered this work with the works they wrote and the works they collected from their surroundings, made great contributions, and devoted their lives to this work, so to speak. Aktepes great library, which he inherited from his father and ancestors throughout his education life; It has enriched a large library with thousands of works from Islamic sciences, Hadith, Fiqh, Tafsir, Siyer, Arabic, Sufism and Kalam, as well as positive sciences, Logic, Astronomy, Mathematics and History, and Sufi philosophy from esoteric science, and inherited a large library, the number of which is expressed in thousands, to the next generations. Hasleft. A special section has been created in the Diyarbakır Ziya Gokalp manuscripts library for manuscripts in Aktepes personal library.

Keywords: Diyarbakır, Ziya Gokalp, Manuscript, Aktepe, Library.

Giriş

Asr-ı Saâdetten günümüze gelinceye dek, tarih sahnesine baktığımızda, sayısını rakamlarla ifade etmekte zorlandığımız çok sayıda eser kaleme alınmış, ancak bunların sadece cüzi manada ifade edebileceğimiz belli bir kısmı günümüze kadar ulaşmıştır. Osmanlı kültür mirası çerçevesinde baktığımız zaman, öncelikli olarak İstanbul başta olmak üzere, belirli merkezlerde korunmayı gerçekleştirmek adına kütüphaneler kurulmuş, ayrıca medreseler vasıtasıyla da korunma vazifesine ek olarak, bu eserlerin hem okunması, hem de okutulması sağlanmıştır. Kültür Bakanlığı bünyesinde;

1. Süleymaniye Yazma Eser Kütüphanesi
2. Beyazıt Yazma Eser Kütüphanesi
3. Millet Yazma Eser Kütüphanesi
4. Selimiye Yazma Eser Kütüphanesi
5. Kastamonu Yazma Eser Kütüphanesi
6. Konya Yazma Eser Kütüphanesi
7. Amasya Yazma Eser Kütüphanesi
8. Erzurum Yazma Eser Kütüphanesi
9. Ziya Gökalp Yazma Eser Kütüphanesi
10. Raşit Efendi Yazma Eser Kütüphanesi
11. Manisa Yazma Eser Kütüphanesi, oluşturulmuştur.

Bu kıymetli eserlerin muhafaza edildiği kütüphanelerden biri de Diyarbakır Ziya Gökalp Yazma Eserler Kütüphanesidir.¹

Bu kütüphane Diyarbakır'ın kalbi sayılan Sur içerisinde yer alan Ulu Cami Külliyesi içindeki Mesudiye Medresesinde bulunmaktadır. Kütüphanede yer alan eserlerin 2 bin 200 tanesi el yazmasıdır. Bunun yanı sıra yazılı 7 bin tanede matbu eser bulunmaktadır. Özellikle matbu eserlerin yazım tarihlerine bakıldığında, harf devrimi öncesi yazılmış ve basılmış olmaları oldukça dikkat çekicidir. Genel toplama bakıldığı ve eserlerin ciltlenmiş boyutuyla dikkate alındığı zaman, 2 bin 200 tane olan yazma eser sayısı 4 binden fazla esere ulaşmaktadır.

Makalemize konu olan hususa gelince; Diyarbakır yazma eserler kütüphanesinde, bölgenin büyük âlim ve Mutasavvıflarından biri olan Aktepe hazretlerinin şahsi kütüphanesinde yer alan yazma eserler için oluşturulan bölümdür. Aktepe kütüphanesinde yer alan yaklaşık 270 tane el yazması eser, künyeleri, yazarları, konu başlıkları ve yazım tarihleriyle birlikte, Diyarbakır yazma eserler kütüphanesinde mikrofilmleri kaydedilerek aktırılmış ve “Aktepe” kitaplığı bölümü oluşturulmuştur.

Bizde makalemizde bu kütüphane de yer alan “Aktepe” ye ait birbirinden kıymetli el yazması eserlerin tamamını inceleyerek künyeleri, yazarları, konu başlıkları, baskı ve tarihlerini okuyup kaydederek okuyucuların istifade sunmak istedik.

Eserlerin tanıtımı yapılırken; şu sıralamaya ve hususlara dikkat edilmiştir;

1. Eser adı
2. Yazar adı
3. Çeviri ve İstinsâh

¹<http://www.yazmalar.gov.tr>

4. Konu
5. Dil
6. Basım yeri
7. Basım yılı
8. Cilt sayısı

Diyarbakır Ziya Gökalp Yazma Eserler Kütüphanesinde Aktepe kitaplığına ait yazma eserler şunlardır;

- 1) *Şerh-i Tehzib ve Netluhi*, Yazarı: Ebu Mansur el-Hasan Mutahhar el-Hilli, Müstensih: Muhsin bin Şamir el-Hini el-Kami, Konu: Fıkıh, İslam Hukuku, 2 cilt, Dil: Arapça, h. 954
- 2) *Risâle*, Yazarı belli değil. Nahiv (gramer) hakkında kaleme alınmış bir eser.
- 3) *Hubey's Fi İlmi'n-Nahiv* Yazarı belli değil, Müstensih: Mustafa bin İbrahim, Konu: Gramer, 1 cilt, Dil: Arapça, h. 1099 Gaziantep
- 4) *Fıkıh*, Yazarı belli değil, Müstensih: Süleyman bin Ali, Konu: Fıkıh, İslam Hukuku, 1 cilt, Dil: Arapça, h. 1093
- 5) *El-UcâleŞerhu'l-Minhâc*, Yazar: Ebu Hafırsıracü'd-Din Ömer bin el-Mulakkab, Konu: Fıkıh (Şafii Fıkhı), 1 cilt, Dil: Arapça
- 6) *Fıkıh*, yazar belli değil, konu: İslam Hukuku.
- 7) *Fetâvâ er-Remeli el-Kebîr*, Yazar: AhmedŞihabu'd-Din er-Remeli el-Ensari, Konu: Fıkıh, İslam Hukuku, 4 cilt, Dil. Arapça, telif. 1147
- 8) *El-Minhâc*, Yazar: En-Nevevi, Müstensih: İsa bin Muhammed es-Safeti, Konu: Fıkıh, İslam Hukuku, 1 cilt, Dil: Arapça
- 9) *Masâbih*, Yazar: El-Bağavi, Konu: Hadis, 1 cilt, Dil: Arapça, h. 977
- 10) *Şerh-u Minhâci'n-Nevevî*, Yazar: Celaluddin el-Mahalli, Müstensih: Muhammed bin Ahmed bin Abdurrahman, Konu: Din, Fıkıh, İslam Hukuku, 1 cilt, Dil: Arapça, h.1028
- 11) *El-Mesâbih*, Yazar: El-Bağavi, Müstensih: Yusuf bin Muhammed el-Cezeri, Konu: Hadis, 1 cilt, Dil: Arapça, h.1078
- 12) *El-Hâvi es-Sağîr*, Yazar: Hafız Ahmed bin Ali, Konu: Fıkıh, İlmihal (Şafii mezhebine dair), 2 cilt, Dil: Arapça, h. 755
- 13) *Et-Tuhfe Şerhu'l-Minhâc*, Yazar: İbni Hacer, Konu: Fıkıh, İslam Hukuku (Şafii mezhebine göre ilmihal ve fıkıh) 1 cilt, Dil: Arapça, h. 15 Cemaziyelevvel 1035
- 14) *El-Acaleh*, Yazar: belli değil, Müstensih: İbrahim bin Ahmed bin Yakub bin İbrahim bin Yakub bin İbrahim bin Yusuf bin Hasan bin Ebi Said eş-Şafii, Konu: Fıkıh, İslam Hukuku, 1 cilt, Dil: Arapça, h. 15 Zilkade 869
- 15) *Sadru's-Şerîati*, Yazar: Ubeydullah bin Mesud bin Tacu's-Şerîati, Konu: Fıkıh, İslam Hukuku, İlmihal, 1 cilt, Dil: Arapça
- 16) *El-Envâr*, Yazar: Cemaeddin Yusuf Hevdebeyli, Konu: Fıkıh, İslam Hukuku (Şafii mezhebine ait ilmihal bilgileri), 2 cilt, Dil: Arapça, h. 907
- 17) *El-Acaleh*, Yazar: Belli değil, Müstensih: El-Hac Muhammed el-Hac Salim Muhammed Said bin Ebubekir el-Avseci, Konu: Fıkıh, İslam Hukuku (Şafii mezhebine göre), 1 cilt, Dil: Arapça, h. 15 Cemaziyelahir 864
- 18) *Şerhu'l-Hâvî*, Yazar: Ali bin İsmail, İbni Yusuf-i Tebrizi el-Konevi, Konu: Fıkıh, İslam Hukuku, 1 cilt, Dil: Arapça, h. Muharrem 790

- 19) *Kitâbu'l-Curâh*, Yazar: belli değil, Konu: Fıkıh, İslam Hukuku, 1 cilt, Dil: Arapça, h. 986
- 20) *Fethu'l-Cevâd Fî Şerhi'l-İrşâd*, Yazar: Şihabü'd-Din Ahmedibn-i Hacer eş-Şafii, Müstensih: Muhammed es-Selubi, Konu: Fıkıh, İslam Hukuku (Şafii mezhebi üzerine), 1 cilt, Dil: Arapça, h. Rebiulevvel 993 Cizre
- 21) *El-Hâvî Şerhi*, Yazar: Ali bin İsmail bin Yusuf-i Tebrizi el-Konevi, Müstensih: Muhammed bin Muhammed bin Hüseyin bin Muhammed el-Baskendi, Konu: fıkıh, İslam Hukuku, 3 cilt, Dil: Arapça, h. Muharrem 821
- 22) *Dev'ul-Meâli li Bed'il-Âmâli*, Yazar: Ali bin Sultan Muhammed el-Kari, Konu: Kelam (Akide), 1 cilt, Dil: Arapça, h.1180
- 23) *El-Kümesrî*, Yazar: Molla Hasan bin Salih, Konu: Fıkıh, İslam Hukuku, 1 cilt, Dil: Arapça, h.1228
- 24) *Şerhu'İlcaz*, Yazar: belli değil, Konu: Fıkıh, İslam Hukuku, 1 cilt, Dil: Arapça
- 25) *Minhâcu'l-Âbidîn*, Yazar: Muhammed bin Davud bin el-Haci Süleyman bin el-Haci İsmail bin Ahmeded-Desuki, Konu: Din, 1 cilt, Dil: Arapça, h.1136
- 26) *Muhtasaru'lMeânî*, Yazar: Sekkaki, Konu: Edebiyat, 1 cilt, Dil: Arapça.
- 27) *Ez-Zevâcir an İktisâfi'l-Tebâir*, Yazar: İbni Hacer el-Askelani, Müstensih: Hafız ebu Abdullah, Konu: Kebair günahlar, Fıkıh, İslam Hukuku, İslam Ceza Hukuku, 1 cilt, Dil: Arapça, h. 953, Hicaz.
- 28) *Şerh-i Muharrer Şirâzî*, Yazar: Muhammed El-Umevi, Müstensih: Abdullah bin Hıdır bin Hüseyin Kesevi, Konu: Feraiz, İslam Miras Hukuku, 1 cilt, Dil: Arapça, h. 1226, Gervi.
- 29) *Kitâb-u Muharrer*, Yazar: Ebu'l-Kasım Abdulkerim er-Rafii, Konu: Fıkıh, İslam Hukuku, 1 cilt, Dil: Arapça
- 30) *Derleme Hadislerle Fıkıh*, Yazar: Ebu Muhammed Hüseyin bin Mesud el-Ferra, Konu: Din, Hadis, Fıkıh, 1 cilt, Dil: Arapça,
- 31) *Muharrer*, Yazar: Belli değil, Konu: Fıkıh, İslam Hukuku (Şafii mezhebine göre yazılmış) 1 cilt, Dil: Arapça
- 32) *Ğâyetu'l-İhtisâr*, Yazar: Ebu Abdullah Muhammed ibni Kasım, Müstensih: Ahmedibni Hüseyin, Konu: Fıkıh, İslam Hukuku, 1 cilt, Dil: Arapça, h. 1169
- 33) *Zübde-i Mev'izze*, Yazar: Mustafa ibni Muhammed, Konu: Din, Ayet ve Hadislerle Dini Nasihatlar, 1 cilt, Dil: Arapça.
- 34) *Hadârî*, Yazar: Molla Hasan ibni Yusuf, Konu: Şafii Fıkıhı, 1 cilt, Dil: Arapça, h. 1252.
- 35) *Tefsîr-i Ebu's- Suûd*, Yazar: Ebu Suud, Konu: Tefsir, 1 cilt, Dil: Arapça, h. 994.
- 36) *El-Muharrer*, Yazar: İmamü'r-Râfii, Müstensih: Osman ibni Ömer, Konu: Evlilikle ilgili şer-i Meseleler, 1 cilt, Dil: Arapça, h. 1116, Diyarbakır/ Derik.
- 37) *Kitâb-u Vakaf*, Yazar: Muhammedu'lKaramseli, Konu: Hadis, 1 cilt, Dil: Arapça, h. 1213.
- 38) *Mecmûatu'l-Letâyif*, Yazar: Ahmed bin Osman, Müstensih: Ahmed bin Bekir bin Ömer bin Hüseyin el-Pirani, Konu: İslam Hukuku, 1 cilt, Dil: Arapça, h. 1109, Piran.
- 39) *El-Envâr*, Yazar: Yusuf el-Erdebili, Müstensih: Takiyyüddin el-Hüsni, Konu: Fıkıh, İslam Hukuku, 2 cilt, Dil: Arapça, h. 907
- 40) *Kitâbu'l-Mutavvel*, Yazar: El-İmam Huccetu'l-İslam, Konu: Fıkıh, İslâm Hukuku, 1 cilt, Dil: Arapça, h. 1622.

- 41) *El-Envâr*, Yazar: Yusuf el-Erdebilî, Müstensih: Ahmed bin Hüseyin, Konu: Fıkıh, İslam Hukuku, 1 cilt, Dil: Arapça, h. 890
- 42) *Nuhbetu'l-Fikr*, Yazar: Şihabuddin el-Askelani, Konu: Hadis İlmi, Hadis Çeşitleri, 1 cilt, Dil: Arapça, h. 1011
- 43) *Nuhbetu'lFikr üzerine yazılmış bir haşiye*, Yazar: İbrahim El-Kürdi, Konu: Hadis, 1 cilt, Dil: Arapça, h. 1137
- 44) *Nuhbetu'l Fikrin geniş bir şerhi*, Yazar: Allâme Ali el-Kâri, Konu: Hadis, 1 cilt, Dil: Arapça, h. 1137
- 45) *Kavlu'l-Muhtâ Şerh-u Ğayetu'İhtisâ*, Yazar: Ahmed bin Hüseyin bin Ahmed el-İsfehani, Müstensih: Abdullah ibni Şeyh, Konu: Fıkıh, İslam Hukuku, 1 cilt, Dil: Arapça, h. 1141
- 46) *Kelam ve Fıkıh üzerine bir Hşiye*, Yazar: Belli değil, Müstensih: Hacı Derviş Hasan el-Hirâi, Konu: Kelam, Fıkıh, 1 cilt, Dil: Arapça
- 47) *Kitâ-u el-Çareperdi* Yazar: Ahmed bin Hasan el-Çareperdi, Müstensih: Şeyh Hasib, Konu: Arap Dili Grameri, 1 cilt, Dil: Arapça
- 48) *Ümmü'lVeled*, Yazar: Belli değil, Müstensih: Osman bin Habib, Konu: Fıkıh, İslam Hukuku, 1 cilt, Dil: Arapça, h. 1080, Alipaşa Medresesi/ Amed
- 49) Fıkhi Konuların Hadislerle Anlatılması; Yazar: Belli değil, Konu: Hadislerle Fıkıh, 1 cilt, Dil: Arapça.
- 50) *Ed-Dakâyık*, Yazar: Abdullah bin Ahmed, Konu: Fıkıh, İslam Hukuku, 1 cilt, Dil: Arapça.
- 51) *Kitâbu'lMenâr Şerhi*, Yazar: Mevlana Hâfizu'd-Dîn, Müstensih: Şerhi yazan Abdullatif, Konu: Fıkıh, İslam Hukuku, 1 cilt, Dil: Arapça.
- 52) *Kitâbu'lMenâr Şerhi*, Yazar: Mevlâna Hâfizu'd-Dîn, Müstensih: Şerhi Yazan Abdullatif, Konu: Fıkıh, İslam Hukuku, 1 cilt, Dil: Arapça.
- 53) *El-Muharrer*, Yazar: Belli değil, Konu: Fıkıh, İslam Hukuku, 1 cilt, Dil: Arapça.
- 54) *El-Muharrer*, Yazar: Belli değil, Konu: Fıkıh, İslam Hukuku, 1 cilt, Dil: Arapça.
- 55) *Terkîbu's-Sûtî*, Yazar: Belli değil, Müstensih: Muhammed bin Kasım, Konu: Arapça Gramer, Nahiv, 1 cilt, Dil: Arapça, h. 1175.
- 56) *Kitâb'uİsbâtu'l-Vâcib*, Yazar: Belli değil, Müstensih: Süleyman bin Hacı Ahmed bin Hacı Veli, Konu: Kelam, 1 cilt, Dil: Arapça, h. 1095.
- 57) *Kitâbu'lKarakemal*, Yazar: Belli değil, Konu: Kelam üzerine yazılmış bir şerh, 1 cilt, Dil: Arapça.
- 58) *İsbâtu'WâcibHâşiyesi*, Yazar: Belli değil, Müstensih: Süleyman bin Hacı Ahmed bin Hacı Veli, Konu: Kelam, 1 cilt, Dil: Arapça, h. 1095, Antep Medresesi
- 59) *Kitâb-u Selaset-u Ebvâb*, Yazar: Belli değil, Müstensih: Hacı Muhammed Kurmuşli, Konu: Akâid, 1 cilt, Dil: Arapça, h. 1106/ Mardin
- 60) *Câmii Şerhi*, Yazar: Mustafa bin Muhammed bin Budak, Konu: Arapça Gramer (Nahiv), 1 cilt, Dil: Arapça, h. 1062
- 61) *BâbetSuad*, Yazar: Ali bin Sultan Muhammed el-Kari, Konu: Kasideler, 1 cilt, Dil: Arapça, h. 1163/ Amed (Diyarbakır) Mesudiye Medresesi
- 62) *Kitâb-u Siyer*, Yazar: Hafız Molla Hayrullah, Konu: Tarih, Siyer, Akaid, 1 cilt, Dil: Arapça, h. 1167, Diyarbakır

- 63) *Şerhu'lMuğnî*, Yazar: Muhammed bin Abdurrahim, Konu: Arapça Gramer (Nahiv), 1 cilt, Dil: Arapça, h. 1280
- 64) *Pir Kürek Mi'râciye*, Yazar: Muhammed bin Pir Ali, Konu: Akaid, Fıkıh, 1 cilt, Dil: Osmanlıca, h. 1139
- 65) *Elfiye*, Yazar: Muhammed bin Malik, Konu: Arapça Gramer (Nahiv), 1 cilt, Dil: Arapça, h. 1190, Diyarbakır
- 66) *İmâm-ı A'zam'ınTevhid Görüşünün Şerhi*, Yazar: Belli değil, Müstensih: Ebu'l-Müntehi, Konu: Akaid, Kelam, Hanifiictihadına göre hükümler, 1 cilt, Dil: Arapça
- 67) *Manzûmat*, Yazar: Enes bin Molla Ömer, Konu: Kasideler, 1 cilt, Dil: Arapça, h. 1213, Mardin.
- 68) *Manzum Kıssalar, Kasîdeler*, Yazar: Enes bin Molla Ömer, Konu: Kıssalar, Kasideler, 1 cilt, Dil: Arapça, h. 1220/ Mardin.
- 69) *Hz. Musa Hakkında Risâle*, Yazar: Enes bin Molla Ömer, Konu: Peygamber Kıssaları, 1 cilt, Dil: Arapça, Mardin.
- 70) *RûhîHâşiyesi*, Yazar: Mustafa bin Şerif, Konu: Münazara, 1 cilt, Dil: Arapça, Derik.
- 71) *Kitâb-u Hanefiyye fî İlmi'l-Âdâb*, Yazar: Belli değil, Konu: Kelam, Allah'ın kelam sıfatının şerhi (Hanefi mezhebine göre), 1 cilt, Dil: Arapça, Derik.
- 71) *Hâşiyetu'lAluğBegfi'l-Âdâb*, Yazar: Belli değil, Konu: Kelam, 1 cilt, Dil: Arapça.
- 72) *Risâletu'l-VâdiyyetiLil-Câmî*, Yazar: Belli değil, Konu: Arapça Gramer (Nahiv), 1 cilt, Dil: Arapça, h. 1091.
- 73) *Kitâbu'llyralî*, Yazar: Belli değil, Konu: Arapça Gramer (Nahiv), 1 cilt, Dil: Arapça.
- 74) *Bâbil Bekâ Risâlesi*, Yazar: Belli değil, Konu: Gramer Şerhi, 1 cilt, Dil: Arapça.
- 75) *Nihayeli'l Usul*, Yazar: Belli değil, Müstensih: Abdulğani bin Seyyidi Hani, Konu: Fıkıh Usulü, 1 cilt, Dil: Arapça, h. 1121, Kabatpaşa Medresesi/ Tarsus
- 76) *Şerhu'lAKâid*, Yazar: Neseî, Müstensih: İlyas bin Behlul, Konu: Akaid, İnanılması gereken mevzular, 1 cilt, Dil: Arapça.
- 77) *Nibrâs (Şerhi'lAKâidin bir Hâşiyesi)*, Yazar: Nibrasi, Müstensih: İlyas bin Behlul, Konu: Akaid, 1 cilt, Dil: Arapça.
- 78) *Şerhu'Ul'rşâd*, Yazar: Belli değil, Müstensih: Ebu Abdullah Hüseyin bin Nuriddin, Konu: Fıkıh, İslam Hukuku (Şafii Fıkıhı), 3 cilt, Dil: Arapça, h. 992
- 79) *Şerhu'Ul'rşâd*, Yazar: Belli değil, Konu: Fıkıh, İslam Hukuku, 4 cilt, Dil: Arapça, h. 972.
- 80) *Şerhu'lTecrîdHâşiyesi*, Yazar: Seyyid Şerif, Konu: Kelam, 1 cilt, Dil: Arapça, h. 943.
- 81) *Câmiu's-Sağîr*, Yazar: İmam Suyûti, Müstensih: Abdurrahman bin Ömer el-Pirani, Konu: Hadis, 1 cilt, Dil: Arapça, h. 1168, Piran
- 82) *Farâiz*, Yazar: İbni Hacer el-Heytemî, Müstensih: Umadiyeli Muhammed bin Nu'man, Konu: Fıkıh, İslam Hukuku, 1 cilt, Dil: Arapça, h. 1242, Umadiye/ Irak
- 83) *Tuhfe'nin Hâşiyesi*, Yazar: Molla Yahya Mizuri, Konu: Fıkıh, İslam Hukuku, 1 cilt, Dil: Arapça
- 84) *Gülistan'ın Dibâcesi*, Yazar: Sadi Şirazi, Müstensih: Muhammed bin Nu'man, Konu: Edebiyat, Özlü Nasihatlar 1 cilt, Dil: Arapça, h. 1242

- 85) *Tıbbu'r-Rahme*, Yazar: İmam-ı Gazali, Müstensih: Muhammed bin Nu'man, Konu: Tıp, 1 cilt, Dil: Arapça, h. 1242, Umadiye
- 86) *Şifalı İlaçlar Risâlesi*, Yazar: Muhammed el-Arvasi, Müstensih: Muhammed bin Nu'man, Konu: Tıp, 1 cilt, Dil: Arapça, h. 1242, Umadiye
- 87) *Semkatî Şerhi*, Yazar: El-Muhyiddin, Müstensih: Mustafa bin Molla Ali, konu: Mantık, 1 cilt, Dil: Arapça, h. 1112, Beykend/ Siirt
- 88) *Semkatî*, Yazar: belli değil, Müstensih: Mustafa bin Molla Ali, Konu: Mantık, 1 cilt, Dil: Arapça, h. 1112, Beykend/ Siirt
- 89) *Yenâbi'ul Ahkâm fî Ma'rîfeti'l Helâl-i ve'l-Haram*, Yazar: Belli değil, Konu: Fıkıh, İslam Hukuku (Dört mezhebe ait fıkhi görüşleri içermektedir.) 1 cilt, Dil: Arapça, h. 1028
- 90) *Ta'rîfât*, Yazar: Seyyid Şerif, Müstensih: Ahmed bin Kasım, Konu: Muhtelif mevzular, 1 cilt, Dil: Arapça, h. 1272, Diyarbakır
- 91) *Tuhfe*, Yazar: İbni Hacer, Müstensih: İsamüddin bin Ali el-İsami, Konu: Fıkıh, İslam Hukuku, 4 cilt, Dil: Arapça, h. 1033
- 92) *Fıkıh üzerine yazılmış bir Hâşiye*, Yazar: Belli değil, Konu: Fıkıh, ibadet, Ahlak, İslam Hukuku, 1 cilt, Dil: Arapça.
- 93) *Tuhfetu'l Muhtâc bi Şerhi'l Minhâc*, Yazar: Şihâbu'd-Dîn bin Ahmed bin Hacer El-Heytemî, Konu: Fıkıh, İslam Hukuku, 1 cilt, Dil: Arapça, telif, h. 958, istinsah. H. 1028.
- 94) *El-Envâr*, Yazar: El-İmâm el-Erdebilî, Müstensih: Ebu Bekir bin Haco Şak el-Muksi, Konu: Fıkıh, İslam Hukuku, 1 cilt, Dil: Arapça, h. 887
- 95) *Şerhu'l İcaz*, Yazar: Belli değil, Müstensih: Ahmet, Konu: Fıkıh, İslam Hukuku (Şafii fikhî), 1 cilt, Dil: Arapça.
- 96) *El-Envâru't-Tenzîl ve Esrâru'T-Te'vil*, Yazar: Muhammed bin Amr el-Beydavi, Müstensih: Ebubekir bin Sacettin bin Hüseyin el-Hasan el-Halveti, Konu: Tefsir, 2 cilt, Dil: Arapça, h. 997
- 97) *El-Envaru't-Tenzil ve Esraru'T-Te'vil*, Yazar: Muhammed bin Amr el-Beydavi, Müstensih: Ebubekir bin Sacettin bin Hüseyin el-Hasan el-Halveti, Konu: Tefsir, 3 cilt, Dil: Arapça, h. 990
- 98) *Kitâbu't-Tahbîr fî İlmi't-Tefsîr*, Yazar: Belli değil, Konu: Din, Sure ve Ayetlerin tüm özellikleri, 1 cilt, Dil: Arapça
- 99) *El-Ezkâr*, Yazar: Ebu Zekeriyya Yahya bin Şeref en-Nevevi, Müstensih: Ebu'l-Hamd, Konu: Din, Hadis (Bir müslümanın günlük yapması gereken zikirler), 1 cilt, Dil: Arapça, h. 667.
- 100) *Fıkıh üzerine yazılmış bir Hâşiye*, Yazar: Belli değil, Konu: fıkıh, İslam Hukuku, 1 cilt, Dil: Arapça.
- 101) *El-Envâr li A'mâli'l-Ebrâr*, Yazar: Muhammed bin İdris, Konu: Fıkıh, İslam Hukuku, 2 cilt, Dil: Arapça.
- 102) *Fıkıh Konulu Bir Eser*, Yazar: Belli değil, Konu: Fıkıh, İslam Hukuku, 1 cilt, Dil: Arapça, h. 1303.
- 103) *Akâid Şerhlerinden Derleme Bir Şerh*, Yazar: Mustafa bin Hamza bin İbrahim bin Veliyüddin er-RûmiBevlevi, Konu: Akaid, 1 cilt, Dil: Arapça, h. 1047.
- 104) *El-Envâr*, Yazar: Yusuf el-Erdebili, Konu: Fıkıh, İslam Hukuku (Şafii Fikhî Üzerine), 1 cilt, Dil: Arapça.

- 105) *Tasavvufî Bir Risâle*, Yazar: Gülizâde lakaplı Seyyid Mustafa Vasfi, Konu: Tasavvuf, Ahlâk, Ruh, İnsan, Nasihat, Sohbet (Yazar eseri şeyhi Mevlana Abdülkadir Nakşibendi için yazdığını belirtmektedir.), 1 cilt, Dil: Arapça.
- 106) *Beyânu'l-EsrârLi't-Tâlibîn*, Yazar: Mustafa Said el-Abdi Abdülkadir en-Nakşibendi, Konu: Tasavvuf 8Kaynaklarda geçmeyen hadislerle tasavvufî konular delillendirilmektedir.), 1 cilt, Dil: Arapça
- 107) *Hâşiyet-u MüsemmâtuBeşîrunAlâ Şerhi İsbâdüddîn el-Vad'î*, Yazar: Abdullah bin haffu'l-Mardani, Konu: Edebiyat (Arap dilinin incelikleri, kelimelerin ve ifadelerin konumu, güzellikleri anlatılmaktadır.), 1 cilt, Dil: Arapça, h. 1170
- 108) *Musîlu't-Tullâb ilâ Kavâidi'l'râb*, Yazar: Halid bin Abdullah el-Ezheri, Müstensih: Abdülkerim bin Molla Muhammed, Konu: Gramer (Nahiv), Cemaleddin Yusuf bin Hişam'ın eserinin şerhidir. 1 cilt, Dil: Arapça, h. 1185, Kasımpaşa Medresesi
- 109) *EnvârHâşiyesi*, Yazar: Belli değil, Konu: Fıkıh, İslam Hukuku (Amme Hukukuyla ilgili konuların şerhi yapılmıştır.) , 1 cilt, Dil: Arapça, h. 1110.
- 110) *EnvârHâşiyesi*, Yazar: Belli değil, Konu: Fıkıh, İslam Hukuku (Amme Hukukuyla ilgili konuların şerhi yapılmıştır.) , 1 cilt, Dil: Arapça, h. 1110
- 111) *Muhtasaru'lMeânî*, Yazar: Mes'ub bin Ömer Sa'd et-Teftazani, Müstensih: Abdullah bin Abdurrahman, Konu: Edebiyat (Arap dilinin incelikleri, güzellikleri, söz sanatları, anlatım güzellikleri işlenmiştir.), 1 cilt, Dil: Arapça, h. 907.
- 112) *Kitâbu'lBidâyetu'l Hidâyet*, Yazar: Belli değil, Konu: Din (İbadetler, mescide girme adabı, namaz adabı gûsul adabı v.s. konular işlenmiştir.), 1 cilt, Dil: Arapça, h. 1087
- 113) *Kafiyelerine göre Şiirler*, Yazar: Belli değil, Konu: Edebiyat (alfabetik sırayla şiirler zikredilmiştir.), 1 cilt, Dil: Arapça
- 114) *Nikah ve Talâk ile ilgili bir kitap*, Yazar: Belli değil, Konu: Fıkıh, İslam Hukuku (Evlilik ve Boşanma ile ilgili hükümleri içermektedir.), 1 cilt, Dil: Arapça
- 115) *Muharrer*, Yazar: İmam Râfîi, Konu: Fıkıh, İslam Hukuku, 1 cilt, Dil: Arapça
- 116) *Muharrer*, Yazar: İmam Rafii, Konu: Fıkıh, İslam Hukuku, 1 cilt, Dil: Arapça
- 117) *Er-Risâletu's-Şerîfe*, Yazar: Mustafa bin Şemsüddin el-Bağdadi, Konu: Kelam (Allah'ın varlığı, sıfatları, güzel isimleri, vacib ve mümkün varlıkların işlendiği bir risaledir.), 1 cilt, Dil: Arapça, h. 1024
- 118) *Risâlet-u İsbâti'l-Vâcib*, Yazar: Muhammed bin Es'ad, Konu: Kelam (İsbatu'lvacib konusu tüm detaylarıyla işlenmiştir.), 1 cilt, Dil: Arapça
- 119) *Kitâb-u Havzerîn*, Yazar: Belli değil, Konu: Gramer (Nahiv), (Avamil kitabının i'rabı yapılmıştır.), 1 cilt, Dil: Arapça, h. 1248
- 120) *Nesâihi's-Siğâr*, Yazar: Belli değil, Konu: Gramer (Nahiv), 1 cilt, Dil: Arapça
- 121) *El-Envâr li E'mâli'lEbrâr*, Yazar: Yusuf el-Erdebilî, Konu: Fıkıh, İslâm Hukuku, 4 cilt, Dil: Arapça, h. 1224
- 122) *MuayyinAlelİsfahâni*, Yazar: Belli değil, Konu: Kelam, 1 cilt, Dil: Arapça
- 123) *Şerhu'lİsağuci*, Yazar: Belli değil, Konu: Mantık, 1 cilt, Dil: Arapça
- 124) *Risâletu'lHâlid-iyyet-u en-Nakşbendiyyetu*, Yazar: Şeyh Hâlid-i Nakşbendî, Müstensih: Muhammed bin Molla İbrahim, Konu: Tasavvuf (Nasihat içeriklidir.), 1 cilt, Dil: Arapça, h. 1263

- 125) *Meşâyih Hikayeleri*, Yazar: Belli değil, Müstensih: Muhammed bin Molla İbrahim, Konu: Din, Tasavvuf (Tarikat meclislerinde anlatılan kıssalar), 1 cilt, Dil: Arapça, h. 1263
- 126) *Tasavvufî Risâle*, Yazar: Belli değil, Müstensih: Muhammed bin Molla İbrahim, Konu: Tasavvuf, (Dünya hayatı, nefis gibi çeşitli tasavvufî meseleler işlenmiştir.) 1 cilt, Dil: Arapça, h. 1263
- 127) *Nakşibendî Tarikatı*, Yazar: Belli değil, Müstensih: Muhammed bin Molla İbrahim, Konu: Tasavvuf, (Nakşibendi Tarikatı hakkında geniş bir bilgi verilmiştir.), 1 cilt, Dil: Arapça, h. 1263.
- 128) *Tasavvufî Kasîdeler*, Alıntılar, Yazar: Belli değil, Müstensih: Muhammed bin Molla İbrahim, Konu: Tasavvuf (kasideler, İmam-ı Gazali'den alıntılar, Silsile-i Şerif gibi muhtelif konular işlenmiştir.), 1 cilt, Dil: Arapça, h. 1263.
- 129) *Kasîdeler, Dualar ve Alıntılar*, Yazar: Belli değil, Müstensih: Muhammed bin Molla İbrahim, Konu: Tasavvuf, (Tasavvuf ehlinin bilmesi gereken tüm prensipler detaylı bir biçimde ifade edilmiştir.), 1 cilt, Dil: Arapça, h. 1263.
- 130) *Molla Fenâri*, Yazar: İmam Fenari, Konu: Mantık, 1 cilt, Dil: Arapça.
- 131) *Molla Fenâri Şerhi*, Yazar: Belli değil, Konu: Mantık, 1 cilt, Dil: Arapça.
- 132) *Molla Fenâri Şerhi*, Yazar: Belli değil, Konu: Mantık, 1 cilt, Dil: Arapça
- 133) *Fıkıh Kitabı*, Yazar: Belli değil, Konu: Fıkıh, İslam Hukuku, 1 cilt, Dil: Arapça
- 134) *Dini Bilgiler*, Yazar: Belli değil, Konu: Din, 1 cilt, Dil: Arapça
- 135) *Sa'düddin*, Yazar: belli değil, Konu: Gramer (Nahiv), 1 cilt, dil: Arapça, h. 1233
- 136) *Astronomi Makaleleri*, Yazar: Belli değil, Konu: Astronomi İlmi, 1 cilt, Dil: Farsça
- 137) *Tefsîru'l-Mevâhib*, Yazar: Belli değil, Müstensih: Ahmed bin Molla Ali el-Mihrani, Konu: Tefsir (Surelerin tefsiri yapılmıştır.), 2 cilt, Dil: Farsça, h. 1101
- 138) *Ğayetu'l-İdrâk fi Şerhi Teşrihu'l Eflâk*, Yazar: Mahmud Hamdi, Konu: Astronomi, (Bahâüddin el-Amili'nin eserinin şerhidir.) 1 cilt, Dil: Arapça
- 139) *Mektûbatu's-Sâdad*, Yazar: Belli değil, Konu: Tasavvuf, (Müridlerin şeyhlere, şeyhlerinde müridlere yazmış oldukları tasavvuf içerikli mektuplardır.), 1 cilt, Dil: Farsça, h. 830.
- 140) *Risâlet-u İşârât-u Latîfe*, Yazar: Şeyh Ahmedfaruki İmam-ı Rabbani, Konu: Tasavvuf, (Tasavvufî mektupları içermektedir.), 1 cilt, Dil: Farsça.
- 141) *Risâletu's-Şerîfe*, Yazar: Muhammed Bakır bin Şerifüddin, Konu: Tasavvuf, 1 cilt, Dil: Farsça.
- 142) *Risâletu'l-Fâhime*, Yazar: Belli değil, Müstensih: Abdülkadir, Konu: Tasavvuf, 1 cilt, Dil: Farsça.
- 143) *Meârifu'd-Dîniyye*, Yazar: Belli değil, Müstensih: Abdülkadir, Konu: Tasavvuf, 1 cilt, Dil: Farsça.
- 144) *Şerhu'l-Hidâye*, Yazar: Belli değil, Müstensih: Ömer bin Ali, Konu: Fen İlimleri, (tabiat Bilimlerinin tamamı, Fizik, Kimya, Biyoloji.), 1 cilt, Dil: Arapça, h. 1072, Diyarbakır/Zinciriyeye Medresesi.
- 145) *Gülîstan*, Yazar: Sa'diŞirazi, Konu: Edebiyat (Nasihat içerikli Hikayeler), 1 cilt, Dil: Farsça, h. 896, Ramazan sonu, Cuma günü.
- 146) *Tecrîb*, Yazar: belli değil, Konu: Astronomi, 1 cilt, Dil: Farsça.
- 147) *İlmu'r-Rumûz*, Yazar: Belli değil, Konu: Din (Cefr ilmini içermektedir.), 1 cilt, Dil: Arapça

- 148) *Risâle-i Tezkire-i Evliyâ*, Yazar: Belli değil, Konu: Tasavvuf (Mutasavvıfların Hayatları ve Hikmetli Sözleri işlenmiştir.), 1 cilt, Dil: Farsça
- 149) *Nezhetu'l'Ervâh*, Yazar: Mevlana Cami, Müstensih: Gazanfer bin Mervan bin Abdurrahman, Konu: Din (Nasihat içeriklidir.), 1 cilt, Dil: Farsça, h. 1220
- 150) *Tasavvufî Terimler*, Yazar: Hüseyin bin Muhammed Hüseyin, Konu: Tasavvuf, 1 cilt, Dil: Farsça, h. 1138
- 151) *Eyyuhe'l'Veled*, Yazar: Ebu Hamid el-Gazali, Konu: Din (İmam-ı Gazali'nin öğrencilerine yazmış olduğu nasihatları içermektedir.), 1 cilt, Dil: Arapça, h. 1127, Hadimi Medresesi
- 152) *Kitâb-u Ta'lîmiMuteallim*, Yazar: Belli değil, Müstensih: Salih bin Yusuf, Konu: Din (Eğitimin nasıl olması gerektiğine dair bilgiler içermektedir.), 1 cilt, Dil: Arapça, h. 1130
- 153) *Mulahhas*, Yazar: Belli değil, Konu: Astronomi (şemalar eşliğinde Astronomi ilmi anlatılmaktadır.), 1 cilt, Dil: Arapça, h. 1243
- 154) *Mücmelü'lHikme*, Yazar: Belli değil, Müstensih: Hacı Muhammed, Konu: Felsefe, 1 cilt, Dil: Farsça, h. 1137, telif tarihi. 1086
- 155) *Gülîstan*, Yazar: Sa'diŞirazi, Konu: Edebiyat (Nasihat içeriklidir), 1 cilt, Dil: Farsça
- 156) *Rakîm*, Yazar: Belli değil, Konu: Sözlük (Arapça kelimelerin Farsça karşılıkları yazılarak hazırlanmıştır.), 1 cilt, Dil: Arapça/Farsça
- 157) *Kenzu'l'Luğat*, Yazar: Muhammed bin Abdullah bin Ma'ruf, Konu: Sözlük (Arapça kelimelerin Farsça karşılıkları yazılarak hazırlanmıştır.), 1 cilt, Dil: Arapça/Farsça, h. 1036
- 158) *Farsça Manzumeler*, Yazar: Belli değil, Konu: Edebiyat (Leyla ve Mecnun manzumesi, Hz. Muhammed (s.a.v.)'in Mi'racı konuları işlenmiştir.), 1 cilt, Dil: Farsça, h.909
- 159) *Farsça Manzumeler*, Yazar: Belli değil, Konu: Edebiyat, 1 cilt, Dil: Farsça
- 160) *Farsça Manzumeler*, Yazar: Belli değil, Konu: Kasideler, 1 cilt, Dil: Farsça
- 161) *Risâletu'n fil Ameli bi'r-Rubi el-Mevsumbi'l-Mukantaraf*, Yazar: Şehabuddin Ahmed bin Muhammed, Konu: Astronomi (Güneş Takvimi), 1 cilt, Dil: Arapça, h. 1228
- 162) *Er-Rusûm*, Yazar: AhmedAfi, Konu: Astronomi (Güneşle zamanı belirleme konusu işlenmiştir.), 1 cilt, Dil: Arapça, h. 1228
- 163) *Sevânihu'lKâriha fi Şerhi's-Sâfiha*, Yazar: Ebu Muhammed Abdullah bin Fahreddin el-Husenni el-Musuli, Müstensih: Ahmed bin Uzeyr bin Hüseyin el-Amedi eş-Şirvani, Konu: Astronomi (Güneş Takvimi), 1 cilt, Dil: Arapça, h. 1229, Bağdat, Mircaniye Medresesi, telif tarihi. 1229 Bağdat
- 164) *Rub'u'lMukantaraf*, Yazar: Yunus Abdülkadir, Müstensih: Yunus Abdülkadir bin Ahmed er-Reşidi, Konu: Astronomi (Güneş Takvimi ve Zaman), 1 cilt, Dil: Arapça
- 165) *Makâlât*, Yazar: Mahmud bin Mes'ud eş-Şirazi, Konu. Astronomi (İlmi şemalar eşliğinde Astronomi anlatılmıştır. 1 cilt, Dil: Farsça
- 166) *Hâşiyet-u Tasrîf*, Yazar: Seyyid Şerif, Konu: Gramer (Nahiv), 1 cilt, Dil: Arapça, h. 1134
- 167) *İrfu'lEbîr fi Urfi't-Te'bir*, Yazar: Belli değil, Konu: Genel Konular (Rüya Tabirler hakkında detaylı bilgi verilmektedir.), 1 cilt, Dil: Arapça
- 168) *Hâşiyet-u Hiyâsi*, Yazar: Belli değil, Konu: Kelam, 1 cilt, Dil: Arapça, h. 1048, Ramazan ayı

- 169) *Hâşiyetu'lHitâiAlel-Muhtasar*, Yazar: Belli değil, Konu: Edebiyat (Arap Dilinin incelikleri işlenmiştir), 1 cilt, Dil: Arapça, h. 1024, Şevval ayının 24'ü, Tebriz.
- 170) *Kitâbu'lHikme*, Yazar: Belli değil, Konu: Felsefe, 1 cilt, Dil: Arapça
- 171) *Kitâb-u Halebî*, Yazar: İbrahim bin Muhammed bin İbrahim el-Hallebi, Konu: Fıkıh, İslam Hukuku, 1 cilt, Dil: Arapça, h. 1180, Rebiulevvel/Cumartesi
- 172) *Ed-Durretu'lMûdiyye fî Kiâaeti es-Selâseti'lMardiyye*, Yazar: Şemsüddin Muhammed bin Muhammed bin Muhammed el-Cezeri, Konu: Din (Tecvid, Kur'an-ı Kerimi Okuma Kaideleri), 1 cilt, Dil: Arapça, h. 1265, telif tarihi: h. 823
- 173) *Şerhu'lÂmili'lCürçâni*, Yazar: Belli değil, Konu: Arap Dili Grameri (Nahiv), 1 cilt, Dil: Arapça, h. 1124
- 174) *Mantuku'tTayr*, Yazar: Alaaddin-i Attar, Konu: Edebiyat (Hikayeler), 1 cilt, Dil: Farsça, h. 932
- 175) *El Kâfiye*, Yazar: İbn-i Hacib, Müstensih: Musa bin Mem, Konu: Arap Dili Grameri (Nahiv), 1 cilt, Dil: Arapça, h. 901
- 176) *El-Acu'r-Rûmiyye*, Yazar: Belli değil, Müstensih: İbrahim bin Abdullah, Konu: Arap Dili Grameri (Nahiv), 1 cilt, Dil: Arapça, h. 1143
- 177) *Risâletu'nfi'n-Nahvi*, Yazar: Belli değil, Konu: Arap Dili Grameri (Nahiv), 1 cilt, Dil: Arapça
- 178) *Avâmil*, Yazar: Belli değil, Konu: Arap Dili Grameri (Nahiv), 1 cilt, Dil: Arapça
- 179) *Avâmil-i Cürçâni*, Yazar: Abdülkahir el-Cürçâni, Müstensih: Muhammed bin İbrahim bin Ali, Konu: Arap Dili Grameri (Nahiv), 1 cilt, Dil: Arapça, h. 1066
- 180) *Avâmil*, Yazar: Abdülkahir bin Abdurrahman el-Cürçâni, Müstensih: Faki Ali bin Molla Muhammed (Ömerli), Konu: Dilbilgisi (Nahiv), 1 cilt, Dil: Arapça, h. 1325, Ömerli
- 181) *Kâfiye*, Yazar: İbn-i Hacib, Müstensih: Muhammed, Konu: Arap Dili grameri (Nahiv), 1 cilt, Dil: Arapça, Hızır Bey Medresesi
- 182) *Tafsîlu'lCürçâni*, Yazar: Ali bin Şeyh Hamid eş-Şeyhani, Müstensih: Muhammed bin Nimet ez-Zindani, Konu: Arap Dili Grameri (Nahiv), 1 cilt, Dil: Arapça, h. 1240, Cizre
- 183) *Sa'düddin*, Yazar: Mes'ud bin Ömer et-Taftazani, Konu: Arap Dili Grameri (Sarf), 1 cilt, Dil: Arapça
- 184) *Amme Cüzü Tefsiri*, Yazar: Belli değil, Konu: Tefsir, 1 cilt, Dil: Arapça
- 185) *Küm-Mesrâ*, Yazar: Belli değil, Konu: Fıkıh, İslam Hukuku (Yusuf el-Erdebili'nin El-Envar isimli kitabının şerhidir.), 1 cilt, Dil: Arapça, h. 1110, Hazro/Diyarbakır
- 186) *Mes'ûdi*, Yazar: İlyas bin Muhammed, Konu: Mantık, Münazara, 1 cilt, Dil: Arapça, h. 1236
- 187) *Fıkıh üzerine yazılmış bir eser*, Yazar: Halil bin Muhammed, Konu: Fıkıh, İslam Hukuku, 1 cilt, Dil: Arapça, h. 1126
- 188) *Birsimâ*, Yazar: Uveyni, Konu: Mantık, 1 cilt, Dil: Arapça
- 189) *Hatîp*, Yazar: Şeyh İbrahim Hatip, Konu: Fıkıh, İslam Hukuku, 1 cilt, Dil: Arapça, h. 1138
- 190) *El-Kavâid*, Yazar: Cemalüddin bin Hişam, Müstensih: Muhammed bin Molla Hasan, Konu: Arap Dili Grameri (Nahiv), 1 cilt, Dil: Arapça
- 191) *Metn-i Molla Ebubekir*, Yazar: Molla Ebubekir Mirresti, Müstensih: Muhammed bin Ni'met, Konu: Arap Dili Edebiyatı (Kuralları ve Uygulamaları), 1 cilt, Dil: Arapça

- 192) *Risâletu'lAdûdiyye*, Yazar: Aduddin, Müstensih: Muhammed bin Ni'met, Konu: Arap Dili Belağatı (Beyan İlmi), 1 cilt, Dil: Arapça, Hişe Köyü
- 193) *Terkîb*, Yazar: Molla Yusuf Erkatini, Müstensih: Muhammed bin Ni'met, Konu: Arap Dili Grameri (Nahiv), 1 cilt, dil: Arapça/Kürtçe, Cizre, Kırmızı Medresesi
- 194) *Şerh-u Kasîdetü'lBürdiyye*, Yazar: Halid Abdullah el-Ezheri, Konu: Edebiyat, 1 cilt, Dil: Arapça
- 195) *Ğunyetu'lMutemelli*, Yazar: İbrahim bin Muhammed bin İbrahim el-Halebi, Konu: Fıkıh, İslam Hukuku, 1 cilt, Dil: Arapça
- 196) *Şerh-u Hikmetu'lAyn*, Yazar: Muhammed bin Mübarekşah el-Buhari, Konu: Felsefe, 1 cilt, Dil: Arapça
- 197) *Nasih ve Mensuh*, Yazar: Ebu Abdullah el-İsferani, Konu: Din (Nasih ve Mensuh Mevzusu), 1 cilt, Dil: Arapça
- 198) *Cevşen*, Yazar: Belli değil, Konu: Din (Evrad ve Dua), 1 cilt, Dil: Arapça
- 199) *Mantıkla ilgili bir eser*, Yazar: Belli değil, Müstensih: Şeyh Abdurrahman Aktepe, Konu: Mantık, 1 cilt, Dil: Arapça
- 200) *Toplama Hadisler*, Yazar: Belli Değil, Müstensih: Şeyh Abdurrahman Aktepe, Konu: Hadis-i Şerifler, 1 cilt, Dil: Arapça
- 201) *Merrâhu'lErvâh*, Yazar: Belli değil, Konu: Arap Dili Grameri (Sarf), 1 cilt, Dil: Arapça
- 202) *Binâu's-Sarfî*, Yazar: Belli değil, Konu: Arap Dili Grameri (Sarf), 1 cilt, Dil: Arapça
- 203) *Sarf*, Yazar: Muhammed bin Abdullah, Konu: Arap Dili Grameri (Sarf), 1 cilt, Dil: Arapça, h. 1262
- 204) *Molla Yunus Terkibi (Terkibi Molla Yunus)*, Yazar: Molla Yunus, Konu: Arap Dili Grameri, 1 cilt, Dil: Arapça/Kürtçe
- 205) *Zikir, Evrad, Dua*, Yazar: Belli değil, Konu: Din (Evrad, Zikir), 1 cilt, Dil: Osmanlıca
- 206) *Hallu'lMeâkid*, Yazar: Belli değil, Konu: Arap Dili Grameri, 1 cilt, Dil: Arapça, h. 967
- 207) *Mulahhas-u Netaiyici'lEnzar ve Muhasselu'lEbkaru'lEfkar*, Yazar: Ahmet bin Muhammed El-Lukani Abadi, Konu: Arap Dili Edebiyatı (Belağat İlmi), 1 cilt, Dil: Arapça
- 208) *Sarf Kitabı*, Yazar: Belli değil, Konu: Arap Dili Grameri (Sarf İlmi), 1 cilt, Dil: Arapça
- 209) *Şerh-u Dibaceti'l'caz*, Yazar: Belli değil, Konu: Fıkıh, İslam Hukuku (İmam Rafii'nin Muharrer isimli eserine yazılmış bir şerhtir.), 1 cilt, Dil: Arapça
- 210) *Şerh-u Dibacetu'lMinhac*, Yazar: Belli değil, Konu: Fıkıh, İslam Hukuku (İmam Nevevi'ninMinhac isimli eserine yazılmış bir şerhtir.), 1 cilt, Dil: Arapça
- 211) *Hutbetu'lMinhac*, Yazar: Belli değil, Konu: Fıkıh, İslam Hukuku (Minhac'ı Usul isimli eserin Dibacesi (Önsöz)'ü üzerine yazılmış bir şerhtir.), 1 cilt, Dil: Arapça
- 212) *Usulu'l Fıkıh*, Yazar: Ebu İshak İbrahim bin Ali bin Yusuf el-Firuz Abadi eş-Şarazi, Konu: Fıkıh, İslam Hukuku, 1 cilt, Dil: Arapça
- 213) *Haşiyet-u Şerhi'lAbirili'l-Minhac*, Yazar: Belli değil, Konu: Fıkıh, İslam Hukuku, 1 cilt, Dil: Arapça
- 214) *Şerh-i Şemsiye Haşiyesi*, Yazar: Belli değil, Konu: Mantık, Felsefe 1 cilt, Dil: Arapça
- 215) *Şerhu'lAkaid*, Yazar: Hayali Çelebi, Konu: Kelam, Akaid ilmi, İslam Felsefesi, 1 cilt, Dil: Arapça

- 216) *Ünmuzeç*, Yazar: Muhammed bin Sa'd bin Hacı ŞemsüddinAbdulğani el-Erdebili, Konu: Arap Dili Grameri (Nahiv İlmi), 1 cilt, Dil: Arapça
- 217) *El-Fevâidu'd-Diyâiyye*, Yazar: Mevlana Cami, Konu: Arap Dili Grameri (Nahiv İlmi), 1 cilt, Dil: Arapça
- 218) *Akâid*, Yazar: Belli değil, Konu: Akaid (Akaidi Konular, Muhtelif Meseleler), 1 cilt, Dil: Arapça
- 219) *Garaibu'l Kur'an Ala Hurufi'lMu'cem*, Yazar: Ebubekir Muhammed bin Aziz, Konu: Tefsir (Tefsir Usulü), 1 cilt, Dil: Arapça, h. 904
- 220) *Şerh-u Sed Kelime-i Ali bin EbiTalib*, Yazar: Muhammed bin Muhammed bin Abdulcelil el-Ömeri er-Reşid, Konu. Din (Hz. Ali'ye ait 100 hikmetli sözün açıklaması ve şerhini içermektedir.), 1 cilt, Dil: Arapça/Farsça, h. 559, telif tarihi. 559
- 221) *Menakıb-ı Sultan Selim Han bin Sultan Süleyman Han*, Yazar: belli değil, Konu: Tarih (Sultan Selim Han'ın Methiyeleri, Gazavat ve Fuhatları anlatılmaktadır.), 1 cilt, Dil: Arapça
- 222) *Hamsetu'n-Nizami*, Yazar: Nizami, Konu: Arap Dili Edebiyatı, (Klasikleşmiş hikayeler anlatılmaktadır.)1 cilt, Dil: Farsça, h. 597
- 223) *El-Envaru'la'mal*, Yazar: Belli değil, Konu: Fıkıh, İslam Hukuku, Dini Bilgiler, 1 cilt, Dil: Arapça
- 224) *Fıkıh üzerine yazılmış bir eser*, Yazar: Belli Değil, Konu: Fıkıh, İslam Hukuku, 1 cilt, Dil: Arapça
- 225) *Rahmetu'l Ümmet fi İhtilafi'l-Eimmeh*, Yazar: Muhammed bin Abdurrahman bin el-Hüseyin el-Osmani eş-Şafii (Dört Mezhebin Fıkıhı.), Müstensih: Ömer bin Muhammed el-Kufi, Konu: Fıkıh, İslam Hukuku, 1 cilt, Dil: Arapça, h. 789, telif tarihi. 780
- 226) *Şafii Fıkıhı*, Yazar: Belli değil, Konu: Fıkıh, İslam Hukuku (Şafii Fıkıhı.), 1 cilt, Dil: Arapça,
- 227) *Râhetu'l Ervah*, Yazar: Belli değil, Konu: Tasavvuf (Evliya Menkibeleri.), 1 cilt, Dil: Arapça/Farsça, h. 1270
- 228) *Tefsir*, Yazar: Belli değil, Konu: Tefsir (Surelerin Tefsiri), 1 cilt, Dil: Arapça
- 229) *Hadis-i Şerifler*, Yazar: Belli değil, Konu: Din (Derleme Hadisler), 1 cilt, Dil: Arapça
- 230) *Hadis-i Şerifler*, Yazar: Belli değil, Konu: Din (Derleme Hadisler), 1 cilt, Dil: Arapça
- 231) *Şafii Fıkıhı*, Yazar: Belli değil, Konu: Fıkıh, İslam Hukuku (Şafii Fıkıhı), 1 cilt, Dil: Arapça
- 232) *Şerhu'l Muharrer*, Yazar: Belli değil, Müstensih: Haydar bin Yusuf, Konu: Fıkıh, İslam Hukuku, 1 cilt, Dil: Arapça, h. 1058, Hizan
- 233) *Şerhu'l Mukaddimetü'lHadremi*, Yazar: Belli değil, Konu: Fıkıh, İslam Hukuku, 1 cilt, Dil: Arapça
- 234) *Şerh-u Kasîdetu'lBürde*, Yazar: Ahmed bin Mahmudu'l Terazi, Konu: Edebiyat (Medh, Kaside, Dua.), 1 cilt, Dil: Arapça
- 235) *Gülistan*, Yazar: Sa'diMüşarrafeddin Ebu Abdullah Şirâzi, Konu: Edebiyat (Kıssalar ve Nasihatlar), 1 cilt, Dil: Farsça
- 236) *Şerh-u Munyetu'l-Musellî ve Ğunyetu'l-Mübtedî*, Yazar: Belli değil, Konu: Fıkıh, İslam Hukuku (Hanefi Mezhebi üzerine yazılmış İlmihal), 1 cilt, Dil: Arapça
- 237) *Şerhu's-Şemsiyye*, Yazar: Sa'düddinTaftazânî, Konu: Mantık, Felsefe, 1 cilt, Dil: Arapça/Farsça

238) *Hâşiyet-u es-Seyyid Şerif Ala Şerhi's-Şemsiyye*, Yazar: Seyyid Şerif Cürcânî, Müstensih: Mustafa bin Şeyh Muhammed, Konu: Mantık, Felsefe, Psikoloji, Kelam, 1 cilt, Dil: Arapça, h. 818

239) *Matâliu'l-Anzâr fî Şerhi Tavâliu'l-Envâr*, Yazar: Belli değil, Konu: Felsefe, 1 cilt, Dil: Arapça

240) *Akâid*, Yazar: Belli değil, Konu: Din, Akâid, 1 cilt, Dil: Arapça

241) *Nahiv Kitabı*, Yazar: Belli değil, Müstensih: Resul bin Hüseyin, Konu: Arap Dili Grameri (Nahiv İlmî), 1 cilt, Dil: Arapça

242) *Hz. Yusuf (a.s.)'ın Hayatı*, Yazar: Belli değil, Konu: Dini Kıssalar (Peygamber Kıssaları, Hz. Yusuf (a.s.) Kıssası), 1 cilt, Dil: Arapça

243) *Osmanlı Tarihi*, Yazar: Derviş Muhammed, Konu: Tarih (Osmanlı Hanedan Silsilesi), 1 cilt, Dil: Arapça

244) *Hac ile ilgili bir kitap*, Yazar: Belli değil, Konu: Din (Hac Menasik-i ve Hacc'ın Faziletleri), Dil: Arapça

Aktepe kütüphanesinde yer alan bu kıymetli Yazma Eserler Kültür Bakanlığı'na bağlı Diyarbakır Ziya Gökalp Yazma Eserler Kütüphanesinde, cd'lere aktarılmış, talepte bulunan kişilerin isteklerini karşılamalarına yönelik olarakta, kütüphanede “*Aktepe*” Kitaplığı adı altında bir bölüm oluşturulmuştur. Aynı zamanda tüm eserlerden, mikro film yöntemiyle faydalanma hizmeti de sunulmaktadır. Aktepe kütüphanesinde, makalemizde zikrettiğimiz eserlerden çok çok büyük ve geniş bir kütüphanesi olmasına rağmen, tarihi seyir içerisinde yaşanan birçok olaylar ve gelişmeler sonucunda ortaya çıkan yağmalama sonucunda günümüze ancak bu kadar el yazması eser ulaşabilmiştir.

Sonuç

İslâmi bakış açısıyla baktığımız zaman, ilk eser yazma geleneğinin, Hz. Osman'la başladığını görmekteyiz. Hz. Osman döneminde ilk defa yüce kitabımız Kur'an-ı Kerim istinsah ettirilerek bir nüshası Medine'ye, diğer nüshalarını da sırasıyla Kûfe, Basra ve Şam'a gönderilmek suretiyle el yazması geleneği başlatılmıştır. İslâm literatüründe yer alan ilk ve en kıymetli yazma eserler yazılmış olan bu Kur'anı Kerimler olmuştur. Dört Halife devrinden sonra kitap yazma geleneği hızlı bir şekilde gelişmiş ve gerek İslami, gerek Fennî ilimler açısından rağbet edilen bir gelenek anlayışıyla varlığını nesiller boyu sürdürmüştür.

El yazması eserler, maddî ve manevî açıdan paha biçilmez eserler ola özelliğine sahiptirler. Bu kıymetli eserler, geçmişimizin düşünce, kültür ve bilgi birikiminin sonraki nesillere aktarılmasında en etkili rolü üstlenmişlerdir Bu kültürel miras ve birikim, orijinal düşüncelerin oluşmasında ve yeni hedeflerin belirlenmesinde, ciddi bir misyon üstlenmişlerdir. Bu çerçeveden bakıldığında el yazması eserlerin tahkiklerinin gerçekleştirilerek okuyucuların ve meraklılarının istifadesine sunulması hususunda birçok değerli şahsiyet, gerek kaleme aldıkları eserlerle, gerek çevrelerinden toplayarak temin ettikleri eserlerle bu işe öncülük etmiş, büyük katkılar sunmuşlar, deyim yerindeyse ömürlerini bu işe vakfetmişlerdir.

Aktepe hazretleri de öğrenim hayatı boyunca, babasından ve atalarından devralmış olduğu büyük kütüphanesini; İslami bilimlerden, Hadis, Fıkıh, Tefsir, Siyer, Arapça, Tasavvuf ve Kelam ile, pozitif bilimlerden, Mantık, Astronomi, Matematik ve Tarih ile, batin biliminden olan Tasavvuf felsefesi üzerine oluşan eserlerle zenginleştirmiş ve sayıları binlerle ifade edilen büyük bir kütüphaneyi sonraki nesillere miras bırakmıştır.

Diyarbakır Ziya Gökalp yazma eserler kütüphanesinde, Aktepe hazretlerinin şahsî kütüphanesinde yer alan yazma eserler için özel bir bölüm oluşturulmuştur. Bu kıymetli eserlerin zâyî olmaması için oluşturulan bu özel bölümde, Aktepe kütüphanesinde yer alan yaklaşık 270 tane el yazması eser, künyeleri, yazarları, konu başlıkları ve yazım tarihleriyle birlikte, Diyarbakır Ziya Gökalp Yazma Eserler kütüphanesinde mikrofilmleri kaydedilerek aktırılmış ve “*Aktepe*” kitaplığı bölümü oluşturularak muhafazası sağlanarak, okuyucu ve meraklılarının istifadesine sunulmuştur.

Aktepe kütüphanesinde, makalemizde zikrettiğimiz eserlerden çok daha fazlası, büyük ve geniş bir kütüphanesi olmasına rağmen, tarihi seyir içerisinde yaşanan birçok olaylar ve gelişmeler sonucunda ortaya çıkan yağmalama sonucunda günümüze ancak bu kadar el yazması eser ulaşabilmiştir. Kalan bu eserlerde yetkililerini girişimler sonucunda dijital ortama kaydedilerek emniyet altına alınmıştır.

Kaynakça

<http://www.yazmalar.gov.tr>